

การรับรู้การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่ 1
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีด้วยวิถีภูมิปัญญาครูไทย
Perception of Self-Practice According to Professional Ethics of First
Year Students in Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat
University by Using the Wisdom of Thai Teachers

ปริญา ปริพัฒ

Pariya Pariput

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จ. อุบลราชธานี 34000

Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University, Ubon Ratchathani 34000, Thailand

Corresponding author: E-mail: pariya.p@ubru.ac.th

(Received: September 5, 2019; Accepted : December 18, 2019)

Abstract: The purposes of this research were to: 1) study the perception of self-practice according to the professional ethics, 2) compare the perception of self-practice according to the professional ethics before and after joining the activity. The sample group consisted of 35 undergraduate students, 1st year in 1st semester of academic year 2019, which were obtained by cluster random sampling. The research tool was self-assessment form which was a 5-level estimation scale with the discrimination between 0.596-0.810 and Cronbach's Alpha of 0.957. Data analysis used average values Standard Deviation and observed different scores. The results of the research showed that 1) Before participating in activities, students perceived self-practice according to the professional ethics of teachers at the moderate level ($\bar{X} = 2.70$, S.D. = 0.78) and after participating in activities, students perceived at the high level ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.76) 2). After joining activities, students had higher perception of self-practice according to the professional ethics. The students had developed at the moderate level and the top 3 were item 2.2 honesty, item 3.1 compassion, care, support, encouragement for students and item 3.2 supporting the students to have learning skills and good habits.

Keywords: Perception of self-practice, professional ethics of teachers, wisdom of Thai teachers

บทคัดย่อ: การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการรับรู้การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู 2) เปรียบเทียบการรับรู้ก่อนและหลังร่วมกิจกรรม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 35 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินตนเอง ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.596-0.810 และค่าความเชื่อมั่น

ทั้งฉบับเท่ากับ 0.957 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าพัฒนาการสัมพัทธ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ก่อนร่วมกิจกรรมนักศึกษามีการรับรู้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.70$, S.D. = 0.78) และหลังร่วมกิจกรรมมีการรับรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.76) 2) หลังร่วมกิจกรรมนักศึกษามีการรับรู้สูงขึ้น และมีพัฒนาการอยู่ในระดับกลาง โดย 3 อันดับแรกคือ ข้อ 2.2 ชื่อสัตย์สุจริต ข้อ 3.1 รัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้กำลังใจแก่ศิษย์โดยเสมอหน้า และข้อ 3.2 ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะและนิสัยที่ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์

คำสำคัญ: การรับรู้การปฏิบัติตน จรรยาบรรณวิชาชีพครู วิถีภูมิปัญญาครูไทย

คำนำ

ครูถือเป็นวิชาชีพชั้นสูง เป็นบุคลากรทางการศึกษาที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคน ซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพของประเทศ (Sirisawat, 2017) ครูจึงเป็นบุคคลที่สำคัญอย่างยิ่ง เป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการจัดการศึกษา เป็นผู้ที่มีหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอน อบรมขัดเกลาและให้คำแนะนำ มีความเกี่ยวข้องใกล้ชิดกับผู้เรียน ฉะนั้น การปฏิบัติงานและการปฏิบัติตนของครูจึงส่งผลโดยตรงต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนั้นขีดความสามารถหรือคุณลักษณะของครูจะต้องเป็นผู้ที่มีความพร้อมทั้งความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ครูจึงเป็นตัวแปรสำคัญที่สามารถทำนายหรือคาดหมายคุณภาพของผู้เรียนโดยตรง จึงต้องมีการพัฒนาศักยภาพและความสามารถของครูให้มีความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ ตลอดจนเจตคติที่ดีต่อความเป็นครูและวิชาชีพครูอย่างแท้จริง ก็จะสามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรตามต้องการได้ด้วยเหตุนี้ ครูจึงต้องเป็นผู้ที่มีสมรรถนะ โดยเป็นครูที่มีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถ ที่ควรได้รับการพัฒนาความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครู เน้นให้ครูมีความรู้ในวิชาชีพครูและปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ และสร้างนิสัยให้ครูเสียสละและอุทิศตน

เพื่อประโยชน์ต่อวิชาชีพ (Tatongjai *et al.*, 2015) ครูต้องพัฒนาตนเองเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบได้อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด โดยต้องเกิดจาก “ใจ” หรือ “จิตสำนึก” ของตัวครูเอง ถ้ามีใจรัก ใจพร้อม ย่อมประสบความสำเร็จ ครูที่มีใจ มีสำนึกในความเป็นครูของตนจัดว่าเป็นครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครู และการมีจิตวิญญาณความเป็นครูทำให้มีความมุ่งมั่นทุ่มเท เสียสละในการปฏิบัติหน้าที่ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง รมิตรระวีการประพุดิปฏิบัติให้อยู่ในหลักศีลธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ (Chalabang, 2016) ดังนั้น สถาบันผลิตครูจึงต้องมีการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาครูให้มีความรู้และสมรรถนะอันพึงประสงค์พร้อมที่จะออกไปเป็นทั้งครูดีและครูเก่ง เพื่อเป็นการให้นักศึกษาได้เห็นต้นแบบของครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูอย่างแท้จริง ซึ่งการพัฒนา นักศึกษาครูไปสู่เป้าหมายให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุขนั้นเป็นหน้าที่ทั้งทางตรงและทางอ้อมของสถาบันอุดมศึกษาที่ทำหน้าที่ผลิตครู การพัฒนานักศึกษาครูจึงมิใช่เป็นเพียงการจัดการเรียนการสอน หรือการจัดประสบการณ์ให้มีความรู้และทักษะในสาขาอาชีพเท่านั้น แต่ต้องพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้

บัณฑิตครูที่สำเร็จการศึกษาออกไปเป็นคนดี มีความรู้คู่คุณธรรมด้วย (Nakin, 2017)

โครงการวิถีภูมิปัญญาครูไทย (อีสาน) : การถ่ายทอดและสืบสานองค์ความรู้และนวัตกรรมสู่ การฝึกหัดครู เป็นโครงการขยายผลจากครูต้นแบบ เพื่อการสร้างครูรุ่นใหม่ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี โดยการสนับสนุน ของ สสส. ซึ่งมูลนิธิรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาจักรี เป็นองค์กรหลักในการวางแผนการดำเนินงาน พิจารณา “รางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาจักรี” ให้แก่ครู ในกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวม 11 ประเทศ ที่เป็นครูผู้สร้างการเปลี่ยนแปลงชีวิตลูกศิษย์และมีคุณูปการต่อการศึกษาและเข้ารับพระราชทานรางวัลในทุกสองปี ดังนั้น การถอดบทเรียนองค์ความรู้และนวัตกรรมของครูรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาจักรีที่เป็นความรู้ที่ฝังในตัวตน (tacit knowledge) อันนับเป็นองค์ความรู้ที่สำคัญ มีคุณค่าที่ควรศึกษาเพื่อให้เป็นความรู้ที่ชัดแจ้ง (explicit knowledge) อันจะเป็นประโยชน์ต่อวงการผลิตนักศึกษาไทย (Pariput, 2018)

ผู้วิจัยในฐานะผู้ร่วมโครงการและเป็นอาจารย์ผู้สอนรายวิชาปรัชญาการศึกษาและความเป็นครูมืออาชีพ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จึงได้นำองค์ความรู้และนวัตกรรม จากครูเครือข่ายมูลนิธิรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาจักรี สนับสนุนกระบวนการเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครูของนักศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา และเปรียบเทียบการรับรู้การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูก่อนและหลังร่วมกิจกรรมการถ่ายทอดและสืบสานองค์ความรู้และนวัตกรรมสู่ การฝึกหัดครู แล้วนำข้อมูลที่ได้มาสรุปรายงานเป็น องค์ความรู้ต่อไป

อุปกรณ์และวิธีการ

ระยะเวลาในการวิจัย

วันที่ 1-31 เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2562

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ที่เรียนรายวิชา 1011202 ปรัชญา การศึกษาและความเป็นครูมืออาชีพ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 18 หมู่เรียน รวม 545 คน สังกัดคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ที่เรียนรายวิชา 1011202 ปรัชญาการศึกษาและความเป็นครูมืออาชีพ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1 หมู่เรียน รวม 35 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินตนเองในการรับรู้การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูก่อนและหลังร่วมกิจกรรมการถ่ายทอดและสืบสานองค์ความรู้และนวัตกรรมสู่ การฝึกหัดครู ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำแนกเป็น 5 ด้าน รวมจำนวน 14 ข้อคำถาม มีค่าอำนาจจำแนก (item total correlation) ระหว่าง 0.596-0.810 (เกณฑ์สหสัมพันธ์ $0.05\alpha_{70}=0.232$) และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.957

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

1. ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมการถ่ายทอดและสืบสานองค์ความรู้และ

นวัตกรรมสู่การฝึกหัดครูตามโครงการวิถีสถิติปัญญาครูไทย และชี้แจงวิธีการและเกณฑ์ในการใช้แบบประเมินตนเองในการรับรู้การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู จากนั้นให้นักศึกษาแต่ละคนประเมินตนเองก่อนเข้าร่วมกิจกรรม โดยใช้เวลาในชั้นเรียนรายวิชา

2. นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมการถ่ายทอดและสืบสานองค์ความรู้และนวัตกรรมสู่การฝึกหัดครูตามโครงการวิถีสถิติปัญญาครูไทย จัดโดยคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ในวันที่ 29 กรกฎาคม 2562 เวลา 08.00 – 17.00 น. ณ ห้องประชุมชั้น 4 ศูนย์วิทยาศาสตร์สุขภาพ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี โดยเชิญครูรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาจักรี จำนวน 6 ท่านมาถอดบทเรียนในประเด็นจุดเริ่มต้นและแรงบันดาลใจในสู่ความเป็นครู การปฏิบัติตนในหน้าที่ครู ปัญหาอุปสรรคและความภาคภูมิใจในเส้นทางชีวิตครู และข้อคิดสำหรับนักศึกษาครู ดังนี้ (1) นายเสมอหาริวิร (2) นายสัญญา แสนทวีสุข (3) นายวีระศักดิ์เพ็งธรรม (4) นายวสันต์ เกษแก้ว (5) นางสุกวันท์ อารุณ (6) นางมยุรี ทับทิมหิน ซึ่งมีคุณครูวันชัยราชวงศ์ ครูในโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่นระยะเข้าสู่วิชาชีพ ปี พ.ศ. 2560 เป็นผู้ดำเนินรายการ

3. นักศึกษาแต่ละคนประเมินตนเองหลังเข้าร่วมกิจกรรม

4. ผู้วิจัยนำแบบประเมินมาวิเคราะห์และสรุปผล โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง ไม่เข้าใจ

ระดับ 2 หมายถึง เข้าใจบ้าง

ระดับ 3 หมายถึง เข้าใจและสามารถปฏิบัติได้

ระดับ 4 หมายถึง เข้าใจและสามารถปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีได้

ระดับ 5 หมายถึง เข้าใจจนสามารถปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีและถ่ายทอดได้

เกณฑ์การแปลความหมายจากการวิเคราะห์การรับรู้การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู โดยใช้เกณฑ์ประมาณค่าตามแนวคิดของ Srisa-ard (2010) ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง มีการรับรู้อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง มีการรับรู้อยู่ในระดับมาก

2.51-3.00 หมายถึง มีการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง มีการรับรู้อยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง มีการรับรู้อยู่ในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์คะแนนพัฒนาการเทียบระดับพัฒนาการ (Kanjawasee, 2009)

คะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ ระดับพัฒนาการ

76-100 พัฒนาการระดับสูงมาก

51-75 พัฒนาการระดับสูง

26-50 พัฒนาการระดับกลาง

0-25 พัฒนาการระดับต้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าพัฒนาการสัมพัทธ์

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาและเปรียบเทียบการรับรู้การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูจากการร่วม

กิจกรรมการถ่ายทอดและสืบสานองค์ความรู้และนวัตกรรมสู่การฝึกหัดครูก่อนและหลังร่วมกิจกรรมตามโครงการวิถีมัธยมศึกษาครูไทย ปรากฏผลดัง table 1 ดังนี้

Table 1. The results and comparison of perceptions of professional ethics

Professional ethics for teachers	Before		After		Development	Development score (DS)
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. Ethics towards oneself	2.33	0.66	3.29	0.78	0.96	35.89
1.1 Self discipline	2.51	0.66	3.43	0.70	0.92	36.95
1.2 Self-development in the profession, personality and vision to keep up with technological, economic, social and political development	2.14	0.65	3.14	0.85	1.00	34.97
2. Professional ethics	2.75	0.82	3.65	0.76	0.90	39.78
2.1 Love and Faith	2.69	0.80	3.63	0.77	0.94	40.69
2.2 honesty	3.20	0.63	4.09	0.66	0.89	49.44
2.3 Responsibility in the profession	2.57	0.85	3.43	0.74	0.86	35.39
2.4 Be a good member to professional organizations	2.54	1.01	3.43	0.85	0.89	36.18
3. Ethics for service recipients	2.67	0.77	3.62	0.76	0.96	40.96
3.1 Love, compassion, attention, help, support, encouragement for pupils and service recipients according to their roles and responsibilities, always	2.74	0.66	3.77	0.69	1.03	45.58
3.2 promote learning skills and habits that are good for students	2.34	0.80	3.51	0.70	1.17	43.98
3.3 Acting as a role model for both body, speech and mind	2.94	0.76	3.80	0.72	0.86	41.75

Table 1. The results and comparison of perceptions of professional ethics (Cont.)

Professional ethics for teachers	Before		After		Development	Development score (DS)
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
3.4 Must not act as an adversary to the physical, intellectual, mental, emotional, and social development of the students. And service recipients	2.51	0.85	3.34	0.84	0.83	33.33
3.5 Providing services with honesty and equality By not demanding or accepting the benefits from the abuse of office	2.80	0.80	3.69	0.83	0.89	40.45
4. Ethics for professional associates	2.97	0.71	3.77	0.69	0.80	39.41
4.1 Creatively support each other by adhering to the moral system to create unity among the group.	2.97	0.71	3.77	0.69	0.80	39.41
5. Ethics for society	2.93	0.85	3.59	0.82	0.66	31.64
5.1 behave as a leader in the conservation and development of economy, society, religion, art, culture, and wisdom, and environment	2.49	0.85	3.31	0.83	0.82	32.67
5.2 Adhere to the democratic regime of government with the king as head of state.	3.37	0.84	3.86	0.81	0.49	30.06
overall	2.70	0.78	3.59	0.76	0.89	38.49

จากตารางจะเห็นว่า นักศึกษามีการรับรู้ การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูก่อนร่วม กิจกรรมการถ่ายทอดและสืบสานองค์ความรู้และ นวัตกรรมสู่การฝึกหัดครูโดยรวมอยู่ในระดับปาน กลาง ($\bar{X} = 2.70$, S.D. = 0.78) ซึ่งมีคะแนนการ

ประเมินตนเองเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านจรรยาบรรณต่อ ผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ ($\bar{X} = 2.97$, S.D. = 0.71) และน้อยที่สุดคือด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง ($\bar{X} = 2.33$, S.D. = 0.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษามีคะแนนการประเมินตนเองเฉลี่ยมากที่สุด

คือ ข้อ 5.2 ยึดมั่นในการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ($\bar{x} = 3.37$, S.D. = 0.84) และน้อยที่สุดคือ ข้อ 1.2 พัฒนาคณะครูด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ ($\bar{x} = 2.14$, S.D. = 0.65)

นักศึกษามีการรับรู้การปฏิบัติตนตาม จรรยาบรรณวิชาชีพครูหลังร่วมกิจกรรมการ ถ่ายทอดและสืบสานองค์ความรู้และนวัตกรรมสู่การ ฝึกหัดครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($c = 3.59$, S.D. = 0.76) ซึ่งมีคะแนนประเมินตนเองเฉลี่ยมากที่สุด คือด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ ($\bar{x} = 3.77$, S.D. = 0.69) และน้อยที่สุดคือด้าน จรรยาบรรณต่อตนเอง ($\bar{x} = 3.29$, S.D. = 0.78) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษามีคะแนน การประเมินตนเองเฉลี่ยมากที่สุดคือ ข้อ 2.2 ซื่อสัตย์ สุจริต ($\bar{x} = 4.09$, S.D. = 0.66) และน้อยที่สุดคือ ข้อ 1.2 พัฒนาคณะครูด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพ และ

วิสัยทัศน์ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ ($\bar{x} = 3.14$, S.D. = 0.85)

เมื่อพิจารณาผลต่างของคะแนนการ ประเมินตนเองในการรับรู้การปฏิบัติตนตาม จรรยาบรรณวิชาชีพครูก่อนและหลังร่วมกิจกรรม การถ่ายทอดและสืบสานองค์ความรู้และนวัตกรรมสู่ การฝึกหัดครู พบว่า โดยรวมมีผลต่างของคะแนน เป็น 0.89 คิดเป็นร้อยละพัฒนาการ 38.49 ซึ่ง แสดงให้เห็นว่า หลังร่วมกิจกรรมนักศึกษามีการรับรู้ การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูสูงขึ้น และมีพัฒนาการอยู่ในระดับกลาง เมื่อพิจารณาเป็นราย ข้อ พบว่า นักศึกษามีพัฒนาการมากที่สุด 3 อันดับ แรกคือ ข้อ 2.2 ซื่อสัตย์สุจริต ข้อ 3.1 รัก เมตตา เอา ใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้กำลังใจแก่ศิษย์ และ ผู้รับบริการตามบทบาทหน้าที่โดยเสมอหน้า และข้อ 3.2 ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะและนิสัยที่ ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์ ซึ่งแสดงได้ดังแผนภาพที่ 1 ดังนี้

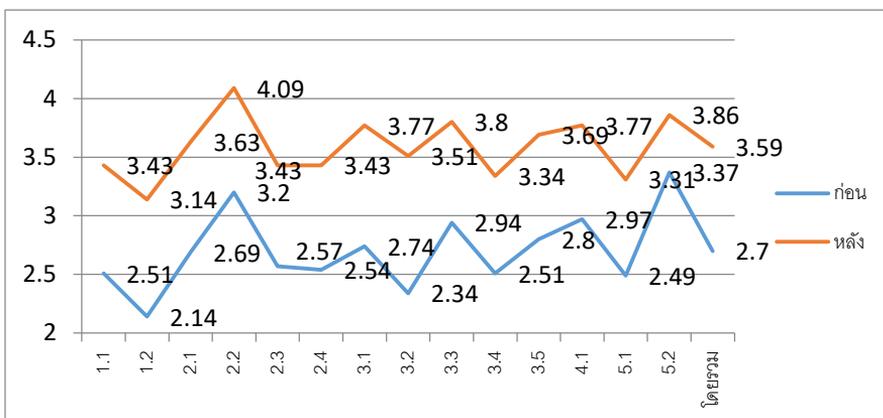

Figure 1. The comparison of the perception of the professional ethics of teachers before and after the training activity

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาการรับรู้การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูจากการร่วมกิจกรรมการถ่ายทอดและสืบสานองค์ความรู้และนวัตกรรมสู่การฝึกหัดครู พบว่า ก่อนร่วมกิจกรรมนักศึกษาได้มีการรับรู้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และหลังร่วมกิจกรรมนักศึกษามีการรับรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า กิจกรรมการถ่ายทอดและสืบสานองค์ความรู้และนวัตกรรมสู่การฝึกหัดครูโดยการถอดบทเรียนจากครูรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาจักรีหรือครูเจ้าฟ้าเกี่ยวกับจุดเริ่มต้นและแรงบันดาลใจในสู่ความเป็นครู การปฏิบัติตนในหน้าที่ครู ปัญหาอุปสรรคและความภาคภูมิใจในเส้นทางชีวิตครู และข้อคิดสำหรับนักศึกษาคู สามารถทำให้นักศึกษามีการรับรู้การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูได้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูเจ้าฟ้าทุกท่านได้ถ่ายทอดประสบการณ์อันทรงคุณค่า ส่งผลให้เกิดความตระหนัก เกิดการพัฒนาตนเอง และเห็นถึงการดำรงคงอยู่ของความเป็นครู ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Janesawang (2012) ที่ศึกษาพบว่า การบรรยายประสบการณ์ของการเป็นครูผู้มีจิตวิญญาณที่ได้รับรางวัลในโครงการครูผู้มีอุดมการณ์ เป็นแก่นสาระของประสบการณ์การเป็นครูผู้มีจิตวิญญาณความเป็นครู แบ่งเป็น 3 ช่วง ได้แก่ ช่วงที่ 1 การเป็นครูผู้มีจิตวิญญาณความเป็นครู คือ มีความตระหนักในความเป็นครู มีเป้าหมายการทำงานเพื่อเด็ก และปฏิบัติต่อเด็กด้วยความรักและเมตตา ช่วงที่ 2 พัฒนาสู่การเป็นครูผู้มีจิตวิญญาณความเป็นครู คือ การมีตัวแบบจิตวิญญาณ แรงจูงใจในการเข้าสู่อาชีพครู มีประสบการณ์ในการเผชิญและเห็นชีวิตที่ยากลำบาก ความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์ และ

คุณลักษณะพื้นฐานทางจิตวิทยา ช่วงที่ 3 การคงอยู่ของการเป็นครูผู้มีจิตวิญญาณความเป็นครู คือ ความสุข ความภาคภูมิใจ ความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์ และศรัทธาต่อบุคคลผู้ทรงคุณค่าของแผ่นดิน ดังนั้น การจัดกิจกรรมตามโครงการวิถีมุขีปัญญาคูไทยให้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จึงเป็นการสร้างความตระหนักในช่วงที่ 1 ซึ่งสอดคล้องกับ Darbavasu (2017) ที่ได้ศึกษากลยุทธ์การพัฒนาจิตวิญญาณความเป็นครูเพื่อส่งเสริมความเป็นครูวิชาชีพของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เพื่อศึกษาจิตวิญญาณความเป็นครู พบว่า แนวทางการพัฒนาจิตวิญญาณความเป็นครูนั้น ควรปลูกฝังจิตสำนึกความเป็นครูเป็นอันดับแรก

2. ผลการเปรียบเทียบการรับรู้การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูก่อนและหลังร่วมกิจกรรมการถ่ายทอดและสืบสานองค์ความรู้และนวัตกรรมสู่การฝึกหัดครู พบว่า หลังร่วมกิจกรรมนักศึกษามีการรับรู้การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูสูงขึ้น และมีพัฒนาการอยู่ในระดับกลาง แสดงให้เห็นว่า กิจกรรมการถ่ายทอดและสืบสานองค์ความรู้และนวัตกรรมสู่การฝึกหัดครูโดยการถอดบทเรียนจากครูรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาจักรีสามารถทำให้นักศึกษามีการรับรู้การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี แต่ยังเปลี่ยนแปลงได้ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมนี้ จัดเพียงครั้งเดียว ยังไม่ได้จัดอย่างต่อเนื่อง ทำให้การสร้างความตระหนักสร้างแรงบันดาลใจและปลูกจิตวิญญาณความเป็นครูยังน้อยอยู่ ซึ่งการสร้างเสริมจรรยาบรรณวิชาชีพครูเป็นภารกิจหลักของสถาบันการผลิตครูที่ต้องปฏิบัติ

ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ได้กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติตน หมายความว่า จรรยาบรรณของวิชาชีพที่กำหนดขึ้น เป็นแบบแผนในการปฏิบัติตน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา รวมทั้งผู้ต้องประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องยึดถือปฏิบัติตาม เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณชื่อเสียง และฐานะของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้เป็นที่เชื่อถือศรัทธาแก่ผู้รับบริการ และสังคม อันจะนำมาซึ่งเกียรติ และศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ ซึ่งครูควรมีคุณลักษณะในการเป็นต้นแบบที่ดี ตามแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะครูที่ดี 3 ประการ ได้แก่ 1. มีความรู้ดี จะสอนอะไรต้องเข้าใจ เข้าถึงในสิ่งที่ตนเองสอน 2. สอนดี มีวิธีการถ่ายทอดและให้ความรู้ที่ทำให้คนเข้าใจง่าย รู้จักชี้แจง ชักจูง ปลุกใจ ทำให้เพลิน สอนให้ผู้เรียนมีความสุขสนุกกับการเรียน 3. ปฏิบัติตัวดี มีความรักในอาชีพ รักเด็ก และประพฤติตนอยู่ในกรอบของจรรยาวิชาชีพครู (Sirisawat, 2017) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Pariput (2018) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาวิถีมุขีปัญญาครูไทยเพื่อเสริมสร้างการรับรู้จิตวิญญาณความเป็นครูของนักศึกษา พบว่า แนวคิดวิถีมุขีปัญญาครูไทยที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้าง การรับรู้จิตวิญญาณความเป็นครูใช้แนวคิดของครูเครือข่ายมูลนิธิรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหาจักรี จังหวัดอุบลราชธานี ประกอบด้วย หลักการจัดประสบการณ์ทั้ง 5 คือ ครอบใจให้ศรัทธา มอบวิชาให้เต็มที ทำ ดี ให้เป็นตัวอย่าง คลำ ทางผู้เรียนปรับเปลี่ยนตามยุคสมัย แนวคิด “ครูผู้ให้ของนักเรียนอย่างรอบด้าน เพื่อ เข้าใจความแตกต่างของ

แต่ละบุคคล” แนวคิด “ครูผู้มุ่งสร้างสติปัญญาและพัฒนาทักษะการคิดอย่างเป็น ระบบ” และ แนวคิด “ครูผู้นำ เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนรู้” สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดังนั้น จึงควรนำวิถีมุขีปัญญาครูไทยนี้มาเป็นแนวทางในการพัฒนาครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 ที่มีความรักศรัทธาและพัฒนาวิชาชีพครูต่อไป

3. จากผลการศึกษาที่พบว่า หลังร่วมกิจกรรมนักศึกษา มีการรับรู้การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูสูงขึ้น โดยเฉพาะจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ ข้อ 2.2 ซื่อสัตย์สุจริต และจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ ข้อ 3.1 รัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้กำลังใจแก่ศิษย์ และผู้รับบริการตามบทบาทหน้าที่โดยเสมอหน้า และข้อ 3.2 ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะและนิสัยที่ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์ ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ที่เน้นการเปิดใจและการไว้วางใจเปลี่ยนแปลงชีวิตร่วมกับผู้เรียนในห้องเรียนด้วยบทบาทใหม่ มีปฏิสัมพันธ์ และเชื่อมโยงตัวเองไปถึงลูกศิษย์ด้วยคุณธรรมแห่งความรักและเมตตา ทำให้เห็นคุณค่าของความเป็นมนุษย์ จึงนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและส่งเสริมจริยธรรมสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู (Nakin, 2017) ดังนั้น จึงควรสนับสนุนส่งเสริมและขยายผลการจัดกิจกรรมวิถีมุขีปัญญาครูไทยนี้กับนักศึกษาทุกชั้นปี โดยอาจใช้ครูเครือข่ายรางวัลเจ้าฟ้าท่านอื่น ๆ เพิ่มอีก เพื่อขยายวงการเรียนรู้ด้วย

4. จากการศึกษาที่พบว่า นักศึกษามีการรับรู้การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูน้อย

ที่สุดคือ ข้อ 1.2 พัฒนตนเองด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ ซึ่งอาจเนื่องมาจากปัจจัยส่วนบุคคล ที่เป็นตัวแปรแฝง ภายนอกที่มีอิทธิพลต่อความเป็นครูมากที่สุด โดยเฉพาะคนที่ยังมีประสบการณ์ด้านการสอนน้อย (Sirisawat, 2017) ดังนั้น จึงควรศึกษาวิจัยเพื่อหา แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างการปฏิบัติตน ตามจรรยาบรรณดังกล่าวด้วย และควรศึกษาวิจัย การนำรูปแบบการจัดกิจกรรมนี้ไปใช้กับนักศึกษาชั้น ปี่อื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบระดับการรับรู้การปฏิบัติ ตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูต่อไป

สรุป

จากการที่นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมการ ถ่ายทอดและสืบสานองค์ความรู้และนวัตกรรมสู่การ ฝึกหัดครูตามโครงการวิถีมัธยมศึกษาครูไทยจัดโดย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ซึ่ง เชิญครูรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาจักรีมาถอดบทเรียน พบว่า ก่อนร่วมกิจกรรมนักศึกษามีการรับรู้โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง และหลังร่วมกิจกรรมนักศึกษามี การรับรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบ ผลการรับรู้เห็นได้ว่า หลังร่วมกิจกรรมนักศึกษามี การรับรู้การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู สูงขึ้น และมีพัฒนาการอยู่ในระดับกลาง โดย นักศึกษามีพัฒนาการมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ ข้อ 2.2 ซื่อสัตย์สุจริต ข้อ 3.1 รัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้กำลังใจแก่ศิษย์ และ ผู้รับบริการตามบทบาทหน้าที่โดยเสมอหน้า และข้อ 3.2 ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะและนิสัยที่

ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์ ดังนั้น จึงควรสนับสนุนส่งเสริม และขยายผลการจัดกิจกรรมวิถีมัธยมศึกษาครูไทยนี้ กับนักศึกษาทุกชั้นปี โดยอาจใช้ครูเครือข่ายรางวัล เจ้าฟ้าท่านอื่น ๆ เพิ่มอีก เพื่อขยายวงการเรียนรู้เพื่อ เสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพครูต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณคณะกรรมการดำเนินงาน กิจกรรมการถ่ายทอดและสืบสานองค์ความรู้และ นวัตกรรมสู่การฝึกหัดครูตามโครงการวิถีมัธยมศึกษา ครูไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี ที่ให้การสนับสนุนทุนวิจัยและส่งเสริม ให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- Chalakbang, W. 2016. The spirituality of teachers: A key characteristic of professional teachers. Nakhon Phanom University Journal. 6(2): 123-128. (in Thai)
- Darbavasu, S. 2017. Strategies for developing teacher spirituality to enhance professional teacher of students in Faculty of Education, Suan Sunandha Rajabhat University. Ratchaphruk Journal 15(1): 1-10. (in Thai)
- Janesawang, D. 2012. Experience of spirituality in teacher: A phenomenological study. Journal of

- Behavioral Science. 18(1): 55-65. (in Thai)
- Nakhin, S., P. Sriampai and J. Chano. 2017. The development of learning management model to enhance ethics for pre-service teachers: Case study of Nakhonratchasima Rajabhat University. AL-HIKMAH Journal of Fatoni University. 7(13): 25-35. (in Thai)
- Pariput, P. 2018. Developing Thai teachers' wisdom to enhance awareness the spirit of being a teacher of students. Journal of Educational Administration and Supervision 9(3): 26-34. (in Thai)
- Sirisawat, P., W. Tawit and S. Sira. 2017. Characteristics of teachers in Chiang Mai University demonstration school. Journals of Community Development and Life Quality. 5(3): 489-496. (in Thai)
- Tatongjai, N., I. Chanjarain and W. Siririth. 2015. Teachers' competency in vocational institutions in the upper northern Thailand after completing the graduate diploma program in teaching profession. Journal of Education, Mahasarakham University 9(Special Edition): 138 – 152. (in Thai)
-